

## Фикҳ дарслари (131-дарс). Исломда шахсий озодалик (биринчи мақола)



16:27 / 08.04.2021 4691

«Истинжо» луғатда «ахлатни кетказиш» деганидир.

Фуқаҳолар истилоҳида эса нажосатни сув ва шунга ўхшаш нарса ила кетказиш ёки тошга ўхшаш нарса ила артишга «истинжо» дейилади.

هُي قُنِي تَحْرَجُ وَحَبَّ حَيْرِلْ أَوْ مَوْنِلْ زِيغِ تَدَحْلُكَ نَمُءْجَنْتَسْ أَلْ  
بَدَأُ هَلْسَعٌ مُثْ يَنْيَمِي وَثَوْرُو مَطْعَبِ أَلْ هُنْسْ

عَبْصَالِ نُوَطْبِبْ هَلْسَعِي فِ بِيْجِ أَوْفِ مَهْرِدِرْدَقْ نَمُ رَتْكَ أَعْجَمْ لْ رَوَاجْ نِ أَوْ  
هَرْكَ وَ دَيْلِ أَلْسَعِي مُثْ يَغْلِبْ مَبْ هَجْرَمْ أَيْ خُرْمْ دَيْلِ أَلْسَعِي دَعَبْ  
عَالِ خَلِ يَفْ أُرَابِدْتَسْ أَوْ لَبِقْلِ أَلْ أَبْقْتَسْ

Уйқу ва елдан бошқа таҳоратни кетказувчи ҳар бир нарсдан тошга ўхшаш нарса ила истинжо қилиш суннатдир. Суяк, тезак ва ўнг қўл билан эмас. Сўнг уни ювиш одобдир. Агар у махраждан бир дирҳамдан кўпроқ тарқалган бўлса, ундан истинжо қилиш вожибдир.

Қўлини ювгандан кейин махражини муболаға ила бўшаштирган ҳолда, бармоқларининг ич тарафи ила уни ювади.

Кейин қўлни ювади. Халода қиблага қараш ёки унга орқасини қилиш макруҳдир.

Бу сарлавҳа остида келган маълумотларни «хало одоблари» десак ҳам хато қилмаган бўламиз. Ҳар бир кишининг кундалик ҳаётида бир неча бор такрорланиб турадиган бу муҳим амалга шариатда катта эътибор берилган. Бугунги кунда «шахсий озодалик» деб номланаётган ишни Ислом қадимдан қатъий тартиб ила йўлга қўйгандир. Келинг, ўша маълумотларни ўрганишга киришайлик.

Уйқу ва елдан бошқа таҳоратни кетказувчи ҳар бир нарсдан тошга ўхшаш нарса ила истинжо қилиш суннатдир.

Уйқу ва елдан бошқа ҳушидан кетиш, жиннилик, мастлик каби таҳоратни кетказувчи нарсалардан ҳам истинжо қилинмайди. Қолганларидан, агар нажас бир дирҳам миқдоридан кам бўлса, истинжо қилиш суннатдир. Кўпчилик уламолар истинжо қилиш эркагу аёлга суннати муаккададир, деганлар.

Чунки Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бу ишни доимо қилганлар.

لَا أَقَمَّ لَسَوْوَهُ لَعْلَلْ لَاصَّيَّ بَلَّ لَإِنَّ عَ ، هُنَّ لَلْإِيْضَرَّةَ رِيَّ بَأْ نَع  
هُ أَوْرَ . «جَرَحَ الْفَالْ نَمَوْنَ سَحْأَ دَقَفَ لَلْذَلْعَفْ نَم ، رَتْ وَيْلَ لَفَ رَمَجَتْ سِإْ نَم»  
دَمَحْأَوْ هَجَامُ نُبَاوْ دُوَادُ وَبَأْ

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

«Ким тош ила истинжо қилса, тоқ қилсин. Ким шундай қилса, яхши. Ким қилмаса, танглик (гуноҳ) йўқ», дедилар».

Имом Абу Довуд, Ибн Можа ва имом Аҳмад ривоят қилишган.

